

בן צבי במכתב אלי מציע לאיים שלא נקבל המדינה אם לא יוסיפו לנו זאת וזאת - - -

אופטימיות מבורכת.

לונדון, 30.9.38

אליהו -

הבוקר קיבלתי את מברקך שבו אתה מבטיח לדחות החתימה הסופית עד שובי. קיבלתי גם הטופס ששלחת לפודריז'ניק - הוא נתאחר מפני שפודר. שלחו משום מה למרגס, למלון של פרלמוט, והגיע לידי רק שלשום בערב, לאחר ששלחתי לך מברקי האחרון.

על ההסכם לא אדון עכשיו, ^{אע"פ} זאת רק בשובי, בישיבת ההנהלה. אולם אני חייב להגיד לך שהתנהגותך לא הייתה מובנת לי. הסכם זה אינו מחייב לא את המפלגה ולא את ההסתדרות. גם לא את הארגון שאחזק משחתך בהנהלתו. הוא מחייב בשורה הראשונה את הנהלת הסוכנות. על ההנהלה להמליץ בפני הממשלה ולהיות אחראית לקבלת הבריונים לשורות כוחות ההגנה. וקודם כל צריכה ההנהלה לדון ולהחליט על כך. אבל אולי אפילו היה הדבר נוגע אך ורק לארגון הרי הארגון כפוף בעניינים פוליטיים למשמעת ההנהלה; שונאינו אומרים שהנהלה אינה אלא סניף מפא"י, אבל אפילו הם מניחים שסניף זה קיים. אתה אפילו לא הודית בקיומה.

כשנכנסתי להנהלה אמרתי לחברי המפלגה ואמרתי לחברי הנהלה שאם כי אני שליח המפלגה - הרי מהרגע שאני מקבל בחירת הקונגרס הריני רואה עצמי אחראי לא רק כלפי המפלגה - אלא כלפי החנועה הציונית כולה. בשבילי לא היו מליס ריקות. זוהי אמונתי והכרתי, בלעדיה לא הייתי אף רגע נשאר בהנהלה.

מפלגתנו מחיימת - והיה זמן שזו הייתה אמת - להיות הנושא העיקרי והנאמן של החנועה הציונית. ואיני יכול להשיג כיצד חברי מפלגה המטילים בענף כה אחראי שוכחים פחאוס שיש הנהלה ושהאחריות עליה, והם מסדרים ענייני החנועה בלי דעת הנהלה ושלא בהסכמתה.

אתה ידעת כמוני שבשתי השנים האחרונות אני טיפלתי מטעם ההנהלה בעניינים אלה. אני מוכן להניח שחבר מפלגתנו כשהוא חבר ההנהלה אין לו אותה הזכות שיש לחבר ההנהלה שאינו ממפלגתנו אולם איני יכול להניח שבגלל היות חברינו בהנהלה ותפסת עמדות מפחח - מחפיקה בגלל זאת זכות ההנהלה כולה. ואני שואל עצמי: מה היתה אומרת מפלגתנו אילו ינהיג הארגון מקבוצה ב' או מהמזרחי היה עושה מה שאהה עשית?

אני עומד על בירור זה לא בגלל הענין הקונקרטי, לדעתי זוהי שאלת קיומה של מפלגתנו ככוח מכוון ומכריע בתנועה הציונית. אם מפלגתנו וחבריה המרכזיים ירשו לעצמם מעשים אשר אינם מותרים למפלגות אחרות - הם הורסים את התנועה הציונית, וצוודאי שהם הורסים את עמדת המפלגה בתנועה ואני רואה בהתנהגותך ~~אצטט~~ ובהתנהגות החברים שסייעו לך כענין זה - צעד פטלי.

אני כרגע דן על כל ענין זה באופן האובייקטיבי ביותר. אני עומד כבר מעבר לעסקנות מפלגתית. הדבר היחיד שעוד נשאר לטפל בו בארץ - זהו ביטול ההסכם שעשית. בשובי לארץ אהיה חפשי מכל עול צבורי. אולם איני חדל להיות ציוני וחבר המפלגה, וגם בעמדי מן הצד איני יכול ואיני רשאי שלא להעמיד את חברי המפלגה על השביאות והמדרחמים שנראים לי. ואני מצטער ביותר שדווקא אתה היית ה פעם שליח לדבר עברה. בעברה כוונתי לא לעצם ההסכם, אלא לפרוצדורה של ההסכם. אילו גם היה ההסכם אידיאלי לא היתה התנהגותך בעשית ההסכם פחות כושעת.

- - - - -

על עניינים אחרים לא אכתוב הפעם. היום הוא אחד הימים השחורים לדעתי בתולדות אירופה, ומי יודע אם אחרי "סידור" ציחוטלובסקיה בורכי "שלום" לא יבוא גם תורנו.

שלום רב,

שלך - ד.ב.ג.

לונדון, 30.9.38

רגנה'לה היקרה -

אמא נסעה הערב ברכבת שעוברת את חיס שבין אנגליה וצרפת על גבי רפסודה, ואין צורך כלל לבוא מהקרון בשעת המעבר דרך חיס. הרכבת יצאה בעשר בערב, ואמא תגיע לפריס בשעה חשך בבוקר. תשאר בפריס שלושה ימים, וביום ג' הבא (4 לאוקטובר) תפליג סטרסיל באניה צרפתית ותגיע לחיפה ביום ג' של השבוע השני, בחג הסוכות.

שבתי עכשיו למלוני מתחנת הרכבת, וזה מזמן לא הרגשתי בדידות ועוצב כזה. החדר נחרוקן - כאילו הכל נחרוקן ואני מרגיש עצמי כאילו עזוב, גלמוד, ללא טען. ופלא - אני רגיל להיות לבדי, גם בארץ וגם בגולה. ואני אוהב יחידות ובדידות; - הפעם אני יודע מדוע מעיקה הבדידות ומדכאה. בדד, אין איש, ריק, יגון. כבד, אילו מיימי ילד הייתי בוכה - היה אולי יותר קל. איני בוכה - אבל מחניק, קשה.

- אך למה אצטר אותך - ואח שובבה, אוהבת ללחג ולדבר ולשמוח ולהשתובב! אילו היית נח - היית אולי מקילת עצבוני. אך אין נח איש. דמטה ומועקק - וחן אני באותו החדר, אותו חשולחן, אותם הספרים ואותם הרהיטים - אך דבר נח פרה, נעלם ונחרוקן. וצר - וקשה ועצב. -

ואני מפחד - גם אמא עצובה, בודדה וקשה לה - והיא מתרחקת ברכבת הדאח וכורחם, עד טעט תגיע לשעה חיס, חשולטל על גליט, ושוב תגיע לישיבה - רחק, רחוק מפה, ואני כאן לבדי - - -

- ואולי מפני שימים אלה עצובים ועגומים. מפני שעברה לפנינו דרמה מרה ורבה-יסורים. רחף צל מלחמה, נפתחה תהום של דם ואש, ועמי אירופה הציבו להוך הלוע האיום - והסכנה עברה, כביכול - אבל באיזו מחיר!

עם קסן - אבל הוגן ונאור קיבל מכה אכזרית ומסארת. ולא רק סידי אויב וזד - אלא גם מאת ידידים כביכול, מאת בעלי ברית. צרפת ואנגליה, שכאילו חיו מוכנוח לבאת למלחמה למען הגנת קיומה של האומה הציכוסלובקית, הן נהנו יד לגריון העריץ חשולט בגרמניה, וחרצו גורלה להתחך לגזרים.

אמנם הוצל השלום. ודבר גדול הוא השלום. מי יודע כמה אלפים ורעבות ומיליונים של

אנשים ונשים וילדים וזקנים היו נספים במלחמה. גם ארצות היו נהרסות, וככה גדול היה

החורבן של האנושיות אילו מרצה מלחמה עולמית חדשה. וטוב שיש שלום אבל איזה שלום!

ולכמה זמן? האין שלום זה רק רווחה קצרה למען יגדיל השורד הגרמני את זינו - ויגביר

חיילים, ובכוח נוסף יתנפל באחד הימים על סרמו כחיה דורסת?

ימים עצובים -

וגם בארץ עצוב. המהומות נמשכות וקרבות חדשים לבקרים, ומי יודע כמה זמן זה ימשך.

אך למה אעציב אוחק בדברים שאם יודעת!

סבל קשה הם החיים - אבל טוב שאם שוכחת זאת במשך עשרים וארבע שעות ביום.

חבל שלא אהיה בחג בבית. אולם לא אפשר כאן עוד הרבה. בעוד שנים שלושה שבועות אני

מקווה לשוב.

ונשיקות רבות רבות ילדתי היקרה. ונשיקות לגאולה ולעמוס - ולאמא כשחשוב.

אבא.